

De Groene Golf

THEMA

Al een tijdje spoelt een groene golf door professioneel schoonmaakland – en dat werd tijd! Allerlei andere gebieden van het maatschappelijke en economische leven waren al eerder aan de beurt om kritisch bekeken te worden op hun gehalte aan ‘groene’ daadkracht. Maar waar staat ‘groen’ voor en wat kan je jezelf daarbij voorstellen in verband met professionele schoonmaak?

Het gaat, globaal genomen, om het effect van professionele schoonmaak op het leefmilieu en de gezondheid. We staan nog te weinig bij stil bij het feit dat we, om aan de ene kant schoon te maken, aan de andere kant een (on)behoorlijk stuk vervuiling veroorzaken. Dat is niet alleen in ons vakgebied een fenomeen, maar in de hele economie wereldwijd. De eerste alarmsignalen die gegeven werden dateren al van 1972 (het rapport *Grenzen aan de Groei* van de Club van Rome) en van 1987 (het rapport *Onze gezamenlijke Toekomst* van de Brundtland-Commissie). Niet van gisteren dus en we kunnen moeilijk *blijven* volhouden dat we van niks wisten. Wat ons vakgebied betreft, we gebruiken schoonmaak- en ontsmettingsmiddelen, water, poetsdoeken, afvalzakken en andere hulpmiddelen uit kunststof, stof- en waterzuigers en schrobmachines op elektriciteit. Je staat er zo gauw niet bij stil, maar als je de werkelijke vervuilingskosten, veroorzaakt door schoonmaakwerk, eens zou berekenen, zou je be-

hoorlijk schrikken: niet echt netjes. Eigenlijk is het globaal onbetaalbaar, op de manier waarop het momenteel wordt aangepakt.

De vuile kant van schoon

‘Petroleum? Daar poetsen we toch niet mee?’ Niet direct, nee. Maar wist u dat onze professionele schoonmaakmiddelen overwegend uit petroleum zijn vervaardigd? Zoals ook alle kunststoffen die we gebruiken? En dan hebben we het nog niet over vloerbekleding, verf en lak, meubelafwerking, lichtarmaturen, IT- en telefoonapparatuur, behang, tapijt en vasttapijt, gordijnen en ga zo maar door. Zo’n 85 procent van alle voorwerpen en vlakken die we onder onze vingers krijgen om schoon te maken, zijn uit petroleum afkomstig of met petroleumderivaten afgewerkt. We zijn hier helemaal afhankelijk van geworden. En dat heeft zo zijn gevolgen.

Statisch geladen

Een eerste gevolg is dat kunststofvlakken of -weefsels snel smerig worden: ze

laden zich op met statische elektriciteit en trekken stof en vuil aan alsof ze er voor betaald worden. Meer poetsen daar dus. Je kan niet zomaar wat gaan schoonmaken, je hebt er een portie niet-ionisch detergent voor nodig (een detergent dat géén elektrische lading heeft), en laat nou juist dat soort detergents meestal van petrochemische oorsprong zijn. Met een simpel zeepje (zeep is een anionisch of negatief geladen detergent) krijg je het niet voor elkaar. Het wordt niet goed schoon en er blijft een film achter. Kunststofvlakken kunnen wel een chemische behandeling krijgen die vuil enigszins afstoot, maar daarvoor heb je nog meer petroleum nodig. Bovendien heeft zo’n laag heeft maar een beperkte levensduur.

Een tweede gevolg wordt gevormd door de gezondheidsrisico’s die vele hedendaagse verbindingen met zich meebrengen. Misschien niet wanneer men hier een enkele keer mee in aanraking komt, maar wél wanneer men daar constant aan blootgesteld wordt,

zoals in de professionele schoonmaak. Denk maar aan de vele oplosmiddelen, ontsmettingsmiddelen en drijfgassen, maar ook aan meer doorsnee grondstoffen zoals de oppervlakte-actieve stoffen of allerlei hulpstoffen die huidirritaties, belasting van de luchtwegen of zelfs allergische reacties veroorzaken. In toenemende mate geldt dat ook voor de mensen die de gepoetste lokalen gebruiken. In Europa is inmiddels méér dan 35 procent van de bevolking allergisch voor een stof. Een derde gevolg is dat de petrochemische schoonmaakmiddelen die we gebruiken een serieus probleem vormen wanneer we ze wegkieperen – en dat doen we in ons vak zowat de hele dag door. Ze zijn niet alleen een probleem voor Maas en Waal (waaruit ons drinkwater wordt bereid) en wat daarin leeft, maar ook voor de waterzuivering-installaties: die krijgen dit soort verbindingen nooit gedemonteerd in de paar uur die hen zijn toebedeeld, dus blijven die in het slib plakken. Daardoor komt het in ons drinkwater terecht.

Ongemakkelijke waarheid

‘Een ongemakkelijke waarheid’ noemde Al Gore het zichtbaar worden van de nestvervuiling die we zelf veroorzaakt hebben. Niet prettig om te horen, maar er is wel wat aan te doen. Inmiddels bieden meerdere bedrijven die ‘groene’ alternatieven aan, soms een compleet palet aan duurzame schoonmaakmiddelen of dito hulpmiddelen. ‘Duurzaam’ staat hier niet voor de gebruikelijke betekenis ‘gaat lang mee’, maar voor zoiets als ‘verantwoord van wieg tot graf en niet belastend voor volgende generaties’. Dat is de wat omslachtige vertaling van de Engelse term *sustainability* die voor het eerst werd gebruikt in het al eerder genoemde rapport van de Brundtland-Commissie. Met andere woorden, verantwoord omgaan met grondstoffen en energie, daar horen fossiele grondstoffen niet in thuis, maar wel *hernieuwbare* grondstoffen. Daarbij denk je aan een plantaardige oorsprong: plantaardige oliën en vetten bijvoorbeeld, en aan verbindingen die uit fermentatie kunnen ontstaan,

zoals citroenzuur of melkzuur. Er is een heel arsenaal van dat soort grondstoffen beschikbaar die een geschikt productontwikkelaar tot goede, bruikbare producten kan kneden. En er worden ook schoorvoetend, maar toch in toenemende mate, nieuwe moleculen gecreëerd.

In de schuif

We zitten met z’n allen in de schuif en er moet gevaren, zo nodig gepoetst worden. Laat ons dat zo doen dat we efficiënt kunnen werken zonder grondstof- en energiebronnen uit te putten en zonder onze klanten en ons personeel ziek te maken. Schoonmaken moet opnieuw méér worden dan *rücksichlos* vuil verplaatsen. Een duurzame hygiëne is perfect mogelijk, tegen een nu al ruim betaalbare prijs.

* Peter Malaise is Concept manager bij Ecover, producent van ecologische was- en schoonmaakmiddelen

